

НОВА ХВИЛЯ ВІДРОДЖЕННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ НА
ПОЧАТКУ 1960-Х РОКІВ

-Шістдесятники-

«Шістдесятництво» - це унікальне мистецьке і громадсько-політичне явище в Україні середини ХХ ст. По іншому цей період називають другим українським відродженням.

■ **Основи світогляду «шістдесятників»:**

- Культурництво - відстоювання справжньої (а не спрощеної згідно з радянськими постулатами) культуротворчості;
- Лібералізм - свобода у всіх виявах;
- Патріотизм - любов до рідної землі;
- Гуманізм;
- Етичний максималізм та моралізм - мораль як мірило людських вчинків;
- Духовний аристократизм та демократизм.

Історія. Період «Відлиги».

- Після смерті Йосипа Сталіна 1953 року і приходу до влади Микити Хрущова в українській літературі спостерігалось явище «відлиги».
- Відбулося послаблення цензури , реабілітація відомих письменників і митців , скасування низки постанов 1940-х років , що стосувалися культури.

Головні поети-шістдесятники

- Ліна Костенко,
- Дмитро Павличко,
- Василь Симоненко,
- Микола Вінграновський,
- Іван Драч,
- Василь Стус,
- Борис Олійник.

Борис Олійник (1935-2017)

- Пережите в дитинстві та в роки молодості вилилось у теплі, щирі рядки поезій, які склали першу його збірку «Б'ють у крицю ковалі» (1962). Автор з часом самокритично скаже про неї: «Була вона така собі, за винятком кількох віршів».
- Домінантою другої збірки — «Двадцятий вал» (1964) стає поєднання героїчного й буденного, високого й приземленого. Так, докопуючись суті «Щастя» (це назва одного з ранніх віршів), поет наголошує, що поряд із досягненнями космонавтів має належно цінуватись і праця хлібороба, що «плугами гортає рахманні скиби» землі. Це, власне, варіація на ту ж тему, що й Симоненкові «Дума про щастя», «Піч», «Баба Онися», а в І. Драча — «Балада про Сар'янів та Ван-Гогів», «Дві сестри» та ін. І далі поряд із Драчевими та Симоненковими героями — дядьками, тітками, дідами з'являються й Олійникові, як-от хворий хлібороб («Про хоробрість»), чи інвалід з фронту, чесна людина («Дядько Яків»), або ж скромна вчителька («Формула»).
- У пору зрілості Б. Олійник дедалі більше політизується, що засвідчують такі твори, як «Мавзолей Володимира Леніна», «Пізнання», «Гора (Роздум)», «Комуністи», «Кредо (Кантата)» тощо.

Ліна Костенко

(1930)

Ліна Костенко була однією із плеяди молодих українських поетів, що виступили на рубежі 50-60-х років ХХ ст.

Починаючи з 1961, її піддавали критиці за «аполітичність», був знятий з плану знімання фільм за сценарієм Л. Костенко «Дорогою вітрів»

Це був сигнал до погрому покоління шістдесятників. 1963 — зняли з друку книжку віршів Л. Костенко «Зоряний інтеграл», книжку «Княжа гора» зняли з верстки. У ці роки вірші Л. Костенко публікували журнали в Чехословаччині, газети в Польщі, і лише зрідка — в Україні.

За роман у віршах «Маруся Чурай» отримала Держану премію УРСР імені Т.Г.Шевченка.

Також , поетесі належать збірка поезій «Сад нетанучих скульптур» та збірка для дітей «Бузиновий цар».

Зараз Ліна Костенко живе і працює у Києві

ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО

«ЛИЦАР НА БІЛОМУ КОНІ» В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ»

- Навесні 1960 року у Києві був заснований Клуб творчої молоді.
- Василь Симоненко брав активну участь у роботі клубу, багато їздив Україною, залучався до літературних вечорів і диспутів, виступав на творчих зібраннях, займався пошуками місць масових поховань жертв сталінських репресій.
- У той час за участю Василя Симоненка було складено й надіслано до Київської міської ради Меморандум з вимогою оприлюднити місцезнаходження масових поховань і перетворити їх на національні місця скорботи та пам'яті.
- «Я бачив, як хлопчак у Биківні замість м'ячів ганяють черепи людей із дірками від куль у потилиці. Винуватити у цьому слід не дітей, а лише нас із вами. Якщо ми цього вчасно не зрозуміємо, незабаром нам вже соромно буде сказати, що ми — українці...».

Висловлювання та цитати шістдесятників

- «Єдина стеля мистецтва-правда»,-Ліна Костенко

- «Кожен українець - це "Троїсті музики":
одне - думає, друге - каже, третє -
робить.»,-Іван Драч

- «Ми досі ще рятуємо дистрофію тіл, а за
прогресуючу дистрофію душ — нам
байдуже»,-Василь Стус

• «ЦЕ ВСЕ БУЛО..
О ,НЕ ЗАБУДЬТЕ ,ЛЮДИ,
СВОЇХ БРАТІВ ,ЩО НИНІ НЕЖИВІ,
ЩО РУЙНУВАЛИ СВІТ ТИРАНСТВА І
ОБЛУДИ,

І НИЩИЛИ В'ЯЗНИЦІ ВІКОВІ...»,-ВАСИЛЬ
СИМОНЕНКО

- **Із 1963 розпочалася хвиля ідеологічних звинувачень на адресу Шістдесятників, насамперед у націоналізмі. Влада розгорнула кампанію цькування Шістдесятників у пресі, на засіданнях спілок та різноманітних зібраннях. Партійні та карні органи забороняли, а потім і розганяли літературно- мистецькі зустрічі та творчі вечори Шістдесятників, закривали клуби творчої молоді.**
- **Рух «шістдесятників» було розгромлено або загнано у внутрішнє «духовне підпілля» арештами рр. У цьому процесі частина шістдесятників без особливого опору перейшла на офіц позиції (В. Коротич, І. Драч, В. Дрозд, Є. Гуцало та ін.), декого на довгий час (Л. Костенко), а інші взагалі перестали друкувати (Б. Мамайсур, В. Голобородько, Я. Ступак).**
- **На початку 1970-х літературний рух шістдесятників цілковито зник, лише у творчості кількох поетів і прозаїків (Ліна Костенко, Валерій Шевчук) збереглися прикмети літературного оновлення, ними започаткованого.**

